

Відгук
офіційного опонента про дисертаційне дослідження
Фань Пейсі «Формування культури прогностичної діяльності майбутніх
учителів музичного мистецтва засобами рефлексивних технологій»,
поданого на здобуття наукового ступеня доктора філософії за
спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки

1. Актуальність теми виконаної роботи та зв'язок із планами відповідних галузей науки.

Проблема формування креативного художньо-педагогічного тезаурусу в ракурсі результативного опанування майбутніх педагогів-музикантів рефлексивних механізмів прогнозування у професійній діяльності з давніх-давен перебуває у фокусі тих конструктивних ідей, якими «зітканий» доробок педагогів-класиків, а творче запозичення яких успішно зреалізовано у досвіді вітчизняних вчителів-лідерів, і найбільш визнаних практиків освіти зарубіжжя. Натомість нині відбувається загострення означеної проблеми, оскільки процеси глобалізації і цифровізації актуалізують нові її грані; на часі й поглиблення наукових уявлень про художньо-педагогічний контент креативності. Отож, актуальність проблеми, порушеної Фань Пейсі, є цілковито очевидною. На всіляку підтримку заслуговує, понад усе, ще й сегмент окреслений у темі дослідницького пошуку здобувача - йдеться не лише про педагогічні ресурси сучасного закладу вищої освіти, а й про інструментарій їх задіяності задля розвитку у майбутніх педагогів-музикантів саме культури прогностичної діяльності. Наукове дослідження виконано відповідно до теми кафедри педагогіки «Проектування професійного ставлення майбутніх фахівців в умовах університетської освіти» (реєстраційний номер № 0120V002014), що входить до тематичного плану науково-дослідних робіт Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського».

2. Найбільш суттєві наукові результати, що містяться в дисертації.

Оцінюючи дисертаційний проєкт Фань Пейсі за параметром новизни, маємо усі підстави стверджувати, що за виміром «вперше» здобувачеві вдалося науково обґрунтувати змістове наповнення поняття «культура прогностичної діяльності майбутніх учителів музичного мистецтва» через досить переконливе доведення і його складників (настанововчо-інтенсивний, когнітивно-візійний, операційно-рефлексивний, особистісно-евристичний), і спектру критеріїв (мотиваційно-сенсовий, інформаційно-гностичний, діяльнісно-аналітичний, суб'єктно-інтеграційний), а також сукупності показників і рівнів вияву (творчо-функційний, змістово-продуктивний, базово-інтуїтивний). На цьому тлі досліднику вдалося довести ті педагогічні умови, втілення яких у реальний освітній процес сприятиме

результативному формуванню культури прогностичної діяльності студентів саме засобами рефлексивних технологій. Отож, за виміром новизни «уточнено» здобувач спромігся «сказати своє слово» щодо поняття «педагогічне прогнозування». Відтак, у такий спосіб загалом додавши теорії і методиці професійного становлення майбутніх учителів музичного мистецтва подальшого розвитку.

До того ж у розробленому науковому підході обґрунтовані й втілені автором педагогічні умови постають системотвірними у процесі формування культури прогностичної діяльності майбутніх учителів музичного мистецтва засобами рефлексивних технологій.

3. Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформованих у дисертації.

В результаті проведеного аналізу дисертаційного наукового проєкту Фань Пейсі, маємо підстави стверджувати, що сформовані в ньому наукові положення, і висновки, вироблені практичні рекомендації є змістовними, аргументованими, логічними. Вірогідність одержаних у ході дослідження результатів підтверджується і змістовною джерельною базою (загальна кількість наукових праць становить 276, з них 18 - іноземними мовами), і репрезентативністю вибірки учасників педагогічного експерименту. До розділів дисертації зроблені вмотивовані висновки, а у загальних висновках відтворено сукупність тих дослідницьких завдань, котрі окреслено у «Вступі» наукового проєкту. Апробації результатів дослідження є достатньою, що засвідчено участю у 4 науково-практичних конференціях різного наукового рівня.

4. Оцінка змісту дисертації та її завершеність.

Дисертаційна робота складається із загальної анотації, трьох розділів та висновків до кожного з них, загальних висновків, списку використаних джерел і 12 додатків. Загальний обсяг дисертації становить 285 сторінок. Робота містить 11 таблиць і 1 рисунок. Основний зміст дисертації свідчить про завершеність і логічність викладу фактичного матеріалу.

Заслуговують на схвалення чіткість наукового апарату та вираженість методологічних орієнтирів наукових підходів. Умотивованою вважаємо й обрану дисертантом структуру дисертації.

У першому розділі – *«Теоретичні основи дослідження культури прогностичної діяльності майбутніх учителів засобами рефлексивних технологій»* - всебічно схарактеризовано феноменологію діяльності, зокрема, через опертя на домінуючі у цьому плані дві позиції учених – культурно-історичну й суб'єктно-діяльнісну. До того ж здобувач дуже влучно, на наш погляд, скористався визнаними науковою спільнотою визначальними характеристиками діяльності (с. 33-34, тексту дисертації). Нам імпонує авторська позиція відносно ще й досі проблемного питання, пов'язаного із структурним складом та функціями саме педагогічної діяльності. У другому підрозділі системно представлені результати проведеної

аналітичної роботи. А це уможливило висвітлити обґрунтовану авторську позицію відносно осмислення родовим конструкт «культура прогностичної діяльності» дотично видового, яким розглядається «культура педагогічної діяльності» (с. 69 та ін. тексту дисертації). Вважаємо, що варта підтримки ідея Фань Пейсі, зважаючи на своєрідність категорій музичної педагогіки, осмисляти педагогічне прогнозування як інтелектуальну діяльність, що поєднує рефлексію, аналіз, передбачення та ціле покладання; структуру ж прогностичної діяльності майбутніх учителів музичного мистецтва прентувати через взаємодію когнітивно-візійного, настаново-інтенційного та особистісно-евристичного складників.

Другий розділ кваліфікаційної наукової праці – *«Методологічні засади та педагогічні умови формування культури прогностичної діяльності майбутніх учителів музичного мистецтва засобами рефлексивних технологій»* - фокусує на відтворенні методологічних орієнтирів наукового пошуку. У першому підрозділі небезпідставно стверджується, до прикладу, про конструктивність культурологічного наукового підходу, адже засновничими визнаються принципи культуровідповідності та культури творчості. Відтак (зацитую с. 99) – «культурні процеси... постають результатом взаємодії традицій, цінностей, знань та інновацій».

Вкажемо, що нам імponує й вираженість позиції Фань Пейсі, яку ним виявлено (зокрема, у другому підрозділі окресленого розділу) відносно тих педагогічних умов, реалізація яких в освітньому процесі закладу вищої освіти уможлиблює позитивну динаміку процесу формування культури прогностичної діяльності майбутніх учителів музичного мистецтва засобами рефлексивних технологій. Принагідно зауважимо, що здобувач має рацію стверджуючи про таке: саме рефлексивні технології (зацитую тезу з висновків до другого розділу) «утворюють перспективний інструментарій вищої професійно-педагогічної освіти, оскільки забезпечують організацію освітнього процесу, зорієнтованого на сутнісний розвиток здобувачів освіти, ініціюючи їхню умотивованість, забезпечуючи індивідуальний вибір, створюючи умови для самоорганізації, самоконтролю, самовиховання і саморозвитку особистості майбутнього педагога-музиканта».

У третьому розділі – *«Експериментальне дослідження формування культури прогностичної діяльності майбутніх учителів музичного мистецтва засобами рефлексивних технологій»* - системно представлено експериментальний матеріал, набутий в результаті проведеного педагогічного експерименту.

Вважаємо, що на схвалення заслуговує сфокусована (зокрема, на с. 151 тексту дисертації) сукупність тих локальних завдань, котрі передбачає діагностувальний етап експериментального підходу, а таблиця 3.1 (с. 161) дуже чітко відтворює усі параметри досліджуваного явища – компоненти, критерії, показники вияву, діагностичний інструментарій. Фань Пейсі добре прописує й методику формування культури прогностичної діяльності майбутніх учителів музичного мистецтва

засобами рефлексивних технологій, скориставшись, зокрема, таким оригінальним прийомом, як «прорив», опис інсайтів, музично-асоціативне налаштування та ін. (див. с. 201-203 тексту дисертації). Результативність дослідження та аналіз експериментальних даних сконденсовано у третьому підрозділі третього розділу; особливо показовими у цьому плані, на наше переконання, слугує рисунок 3.1, таблиця 3.10 (с. 209-210 тексту дисертації) та подані матеріали у додатках «Д» (с. 255-259) й «Ж» (с. 262-266).

Дисертація Фань Пейсі є самостійним завершеним дослідженням, котре не містить елементів плагіату та запозичень.

5. Повнота викладення результатів в опублікованих працях. Значення для науки і практики одержаних результатів.

Основні результати кваліфікаційної наукової праці висвітлено у 7 публікаціях, виданих українською та англійською мовами, з яких одна у співавторстві; 3 – у наукових фахових виданнях України. Зміст, обсяг та кількість друкованих праць відповідають вимогам МОН України щодо публікації основного змісту дисертації на здобуття наукового ступеня доктора філософії і надають автору право публічного захисту дисертаційного дослідження. У «Вступі» роботи докладно виписано й особистий внесок здобувача.

6. Основні результати дослідження.

Вони були впроваджені в освітній процес двох закладів вищої освіти – ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського» (акт впровадження № 1390/28/3 від 19.08.2025 р.) та Криворізькому державному педагогічному університеті (акт впровадження № 01/513/3 від 21.08.2025 р.).

7. Дискусійні положення та зауваження до змісту дисертації.

Загалом позитивно оцінюючи наукове і практичне значення отриманих результатів, вважаємо за потрібне вказати на моменти, котрі спонукають до дискусії. Як і будь-яке дослідження, що має характер живого пошуку, науковий дослідницький проєкт Фань Пейсі, не позбавлений й поодиноких огріхів.

1. Вважаємо, що робота набула б ще більших ознак інноваційності, якби в тексті (до прикладу, у 2.1) було б висвітлено авторську позицію щодо спільного і розбіжного понять «методика» і «технологія», адже до «ключових слів дисертації» (с. 9, с. 17 тексту дисертації) віднесено конструкти «інноваційні технології» та «методика формування культури прогностичної діяльності майбутніх учителів музичного мистецтва засобами рефлексивних технологій».

2. На наш погляд, не досить коректно (зацитую с. 97 тексту дисертації) – «основними особливостями прогностичної діяльності вчителя музичного мистецтва означаємо такі...» й усі сім характеристик фахової діяльності педагога-музиканта (поліфункціональність, методична обґрунтованість та ін.); має сенс акцентувати

саме на її зв'язок із інтерпретаційною діяльністю, бо решта з означених корелюють із особливостями будь-якого різновиду педагогічної діяльності.

3. Потребують уточнення такі аспекти, як-от: чи тотожними розглядає здобувач поняття «педагогічна» та «освітня» технології (с. 110, 112 та ін.); чому доцільно осмисляти досліджувану якість, як «особистісно-професійну» (а не як «професійно-особистісну» - див. с. 5, та ін.).

4. Робота не позбавлена поодиноких стильових (с. 17, с. 168) та комп'ютерних (с. 162, с. 190) огріхів.

Висновок.

Рецензоване дослідження Фань Пейсі «**Формування культури прогностичної діяльності майбутніх учителів музичного мистецтва засобами рефлексивних технологій**» є таким, що має незаперечні новизну, теоретичне та практичне значення для педагогічної науки і практики. Вважаємо, що дисертація заслуговує на позитивну оцінку, відповідає вимогам наказу МОН України № 40 від 12.07.2017 р. «Про затвердження вимог до оформлення дисертації» (зі змінами), «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 року» (зі змінами), а її автор – Фань Пейсі заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки.

Офіційний опонент

проф. Кічук Н.В.

Підпис доктора педагогічних наук, професора, в.о. декана педагогічного факультету Ізмаїльського державного гуманітарного університету Кічук Надії Василівни засвідчую:

Начальник відділу кадрів

Г.М. Омельченко

